

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 5.12.2007
KOM(2007) 769 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET OG
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**om anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde
mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige
område**

1. BAGGRUND

Denne rapport fra Kommissionen er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 23 i Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001 af 28. maj 2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område¹.

Før 2001 var der ingen bindende retsakt om bevisoptagelse mellem alle medlemsstaterne. I 2001 vedtog Rådet for Den Europæiske Union forordning (EF) nr. 1206/2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område, som fastlægger procedureregler, der gør det lettere at optage bevis i en anden medlemsstat. Forordningen har siden 1. januar 2004 fundet anvendelse i hele EU med undtagelse af Danmark. For de berørte medlemsstater træder den i stedet for Haagerkonventionen af 1970. Forordningen og alle relevante oplysninger om anvendelsen heraf er tilgængelige på Det Europæiske Civilretlige Atlas:

http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/te_information_da.htm

Siden forordningens ikrafttrædelse har Kommissionen drøftet dens anvendelse ved flere lejligheder inden for rammerne af det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område. Kommissionen har også i samråd med netværket udarbejdet en vejledning om forordningens anvendelse. Endvidere har Kommissionen anmodet om en undersøgelse af forordningens anvendelse.

1.1. Møder i det europæiske retlige netværk på det civilretlige område

Forordningens anvendelse er blevet drøftet på forskellige møder i det europæiske retlige netværk på det civilretlige område.

I forbindelse med de årlige møder for alle medlemmer af netværket den 13.-14. december 2004 og den 11. december 2006 beskæftigede man sig på nogle møder udelukkende med erfaringerne med forordningens anvendelse. Hovedemnerne var:

- Praktiske problemer (f.eks. bliver anmodninger i nogle tilfælde stadigvæk sendt til de centrale organer, på formularerne bruges sproget i den anmodende stat i nogle tilfælde stadigvæk, andre kommunikationsproblemer mellem de anmodende og de anmodede retter).
- Forordningens anvendelsesområde, herunder begrebet "det civil- og handelsretlige område" og "beviser" (navnlig problemer i forbindelse med at tage DNA- og blodprøver, f.eks. i faderskabssager).
- Brugen af moderne kommunikationsteknologi i forbindelse med bevisoptagelse. Der var navnlig klager over det forhold, at der i nogle medlemsstater endnu ikke var tekniske faciliteter til videokonferencer.

¹ EFT L 174 af 27.6.2001, s. 1.

Den 21. april 2005 drøftede netværket et udkast til vejledning, der var blevet udarbejdet af Kommissionen i samråd med netværket. Vejledningen indeholder retningslinjer for de involverede parter, dommere, advokater og centrale organer og giver en bedre forståelse for forordningen. Den findes på:

http://ec.europa.eu/civiljustice/evidence/evidence_ec_guide_da.pdf

Ved udgangen af 2006 og i begyndelsen af 2007 sendte Kommissionen 50 000 eksemplarer af vejledningen til medlemsstaterne. Alle retter, der er involveret i anvendelsen af forordningen, skulle have modtaget et eksemplar af denne vejledning.

1.2. Undersøgelse af anvendelsen af forordning (EF) nr. 1206/2001

Som nævnt ovenfor har Kommissionen med henblik på denne rapport anmodet om en undersøgelse af anvendelsen af forordningen, der er blevet udarbejdet af en ekstern konsulent. Undersøgelsen findes på:

http://ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

Hovedformålet med undersøgelsen var at få en empirisk analyse af forordningens anvendelse, navnlig hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt samarbejdet mellem retterne i forbindelse med bevisoptagelse var blevet forbedret, forenklet og fremmet takket være forordningen.

Undersøgelsen er baseret på en rundspørge, der blev foretaget af den eksterne konsulent mellem november 2006 og januar 2007 og er baseret på 424 ud af 544 svar på et spørgeskema vedrørende anvendelsen af flere af forordningens artikler. Spørgeskemaet blev besvaret af medlemsstaternes forvaltninger, dommere, advokater og andre personer, der er involveret i forordningens anvendelse.

2. ANVENDELSEN AF FORORDNING (EF) NR. 1206/2001

Dette afsnit fokuserer på spørgsmålet om, hvorvidt forordningen har forenklet og fremmet samarbejdet mellem retterne i forbindelse med bevisoptagelse, og på den praktiske anvendelse af flere af forordningens bestemmelser.

2.1. Tidsfrist for udførelse af anmodninger

Undersøgelsen viser, at de fleste anmodninger om bevisoptagelse, udføres inden for en frist på 90 dage, som foreskrevet i forordningens artikel 10, stk. 1, (se bilag I). Ifølge de indkomne svar er dette hurtigere end før forordningens ikrafttrædelse. Der er imidlertid også et betydeligt antal sager, hvor tidsfristen på 90 dage ikke overholdes. I nogle tilfælde er der gået over 6 måneder for at udføre anmodningen. Endvidere er fristen for udførelse af anmodninger meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat. Det skal især bemærkes, at i mange af de medlemsstater, der tiltrådte Den Europæiske Union i 2004, udføres anmodninger generelt inden for fristen på 90 dage, mens fristen i nogle af de andre medlemsstater har en tendens til at være længere.

2.2. Centrale organer

Generelt ser det ud til, at de centrale organer arbejder effektivt med udførelsen af de opgaver, de er pålagt ifølge forordningen (se bilag II). Effektiviteten ser imidlertid ud til at være meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat.

Undersøgelsen viser også, at de centrale organer nogle gange må afhjælpe forskellige vanskeligheder, der opstår i forbindelse med anmodninger, således som foreskrevet i forordningens artikel 3, stk. 1, litra b)².

Selv om forordningen foreskriver, at fremsendelse af anmodninger om bevisoptagelse skal ske direkte mellem medlemsstaternes retter, og at de centrale organer derfor kun "i undtagelsestilfælde" skal sende anmodninger videre til den kompetente ret, viser undersøgelsen, at de centrale organer "nogle gange" eller endda "ofte" videresender anmodninger til den kompetente ret. Det kan derfor konkluderes, at kendskabet til forordningen i den nuværende tilpasningsperiode ikke er tilstrækkeligt, og at der bør udfoldes bestræbelser på at gøre den bedre kendt hos retterne i Den Europæiske Union.

2.3. Formularer

Undersøgelsen viser, at brugen af standardformularer generelt ikke har givet anledning til problemer (se bilag III). Indførelsen af formularer betragtes som meget positiv og som en af de væsentligste faktorer bag en forenkling og fremme af bevisoptagelse. Der er imidlertid en utilstrækkelig uddannelse blandt de aktører inden for retsvæsenet, der er involveret i udfyldningen af formularerne, hvilket giver problemer med at bruge dem. Det ser navnlig ud til, at formularerne nu og da er mangelfuldt udfyldt, og at der mangler oplysninger, som er vigtige for udførelsen af en anmodning.

2.4. Kommunikationsteknologi

Undersøgelsen viser, at brugen af kommunikationsteknologi, jf. artikel 10, stk. 4, og artikel 17, stk. 4, i forordningen, i praksis har forenklet og fremmet bevisoptagelsen i andre medlemsstater, men at brugen heraf stadig er ret sjælden. I de tilfælde, hvor der er anvendt kommunikationsteknologi, f.eks. videokonference, har det generelt ikke givet anledning til problemer (se bilag IV).

Det viser på den ene side, at bevisoptagelse er blevet forenklet betydeligt takket være brugen af kommunikationsteknologi, men på den anden side at det potentiale, der ligger i brugen af kommunikationsteknologi på nuværende tidspunkt stadig ikke udnyttes tilstrækkeligt, da den nødvendige teknologi kun i begrænset omfang er tilgængelig³. I fremtiden bør medlemsstaterne gøre en stor indsats for at øge brugen af kommunikationsteknologi, navnlig videokonferencer. Nødvendigheden af yderligere at fremme e-justice blev også understreget af Rådet, der på mødet den 12. og 13. juni 2007

² Kommentarerne i spørgeskemaet giver imidlertid ikke mange oplysninger om, hvilke problemer de centrale organer skal løse.

³ De retter, hvor videokonference på nuværende tidspunkt er mulige, er angivet i Det Europæiske Civilretlige Atlas. På nuværende tidspunkt er videokonference mulig ved alle retter i Nederlandene og i Portugal, og ved nogle retter i Østrig, Cypern, Estland, Finland, Tyskland, Irland, Slovenien, Sverige og Det Forenede Kongerige.

anmodede om, at arbejdet med e-justice fortsætter "med henblik på at skabe en teknisk platform på europæisk plan", ligesom Det Europæiske Råd, der på sit møde den 21. og 22. juni 2007 fastslog, at "Rådet bør også yderligere fremme elektronisk kommunikation om retlige anliggender ("e-justice").

2.5. Fremsendelse af anmodninger

Det fremgår af undersøgelsen (se bilag V), at anmodninger og andre meddelelser normalt fremsendes "på den hurtigst mulige måde" (artikel 6 i forordningen)⁴.

2.6. Kontakter direkte mellem retterne

I modsætning til Haagerkonventionen fra 1970 om bevisoptagelse, foreskrives det i forordningen – som en af de vigtigste nyskabelser i forhold til Haagerkonventionen – at, fremsendelse af anmodninger om bevisoptagelse foregår direkte mellem medlemsstaternes retter.

Undersøgelsen viser, at de anmodende og anmodede retter (artikel 2) generelt udfører deres opgaver ifølge forordningen effektivt. Det varierer imidlertid fra medlemsstat til medlemsstat.

Direkte fremsendelse af anmodninger mellem retterne ser ikke ud til at have voldt særlige problemer. Som nævnt ovenfor (under 2.2) er der i den nuværende tilpasningsperiode stadig mange tilfælde, hvor direkte kontakt mellem retterne ikke bruges på grund af manglende kendskab til forordningen, og bevisoptagelsen forsinkes, da de centrale organer anmodes om at videresende anmodninger til den kompetente ret.

2.7. Direkte bevisoptagelse (artikel 17)

Et andet vigtigt træk ved forordningen er muligheden for direkte bevisoptagelse ved den anmodende ret i en anden medlemsstat.

Undersøgelsen viser, at direkte bevisoptagelse som nævnt i forordningens artikel 17 stadig er meget lidt brugt. I de tilfælde, hvor denne mulighed er brugt, har det imidlertid forenklet og fremmet bevisoptagelsen, og det har generelt ikke givet anledning til problemer (se bilag VII).

2.8. Anvendelsen af artikel 18 (omkostninger)

Undersøgelsen viser, at forordningens artikel 18 generelt ikke har givet anledning til særlige problemer (se bilag VIII). Undersøgelsen viser imidlertid, at forskellene mellem medlemsstaternes lovgivning om refusion af vederlag, der er betalt til sagkyndige, nogle gange opfattes negativt.

⁴ Bemærk venligst, at alle medlemsstaterne i den henseende accepterer anmodninger fremsendt med post, og de fleste (alle bortset fra Polen og Spanien) også med telefax. Email accepteres kun i 13 medlemsstater (Den Tjekkiske Republik, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Ungarn, Irland, Italien, Letland, Malta, Portugal, Slovenien og Slovakiet).

2.9. Fortolkningsproblemer

Undersøgelsen viser, at forordningen ikke har givet anledning til de store fortolkningsproblemer. Der er imidlertid tegn på, at begreber som det "civil- og handelsretlige område", "beviser" og "ret" ikke altid er klare, og at det nu og da kunne være ønskeligt med flere retningslinjer om deres præcise indhold (se bilag IX).

Det ser navnlig ud til, at det forhold, at begrebet "beviser" ikke er defineret i forordningen, har skabt vanskeligheder. Det har ført til stærkt divergerende fortolkninger af, hvad der betragtes som "beviser" ifølge forordningen, navnlig hvad angår DNA- og blodprøver og sagkundskab om familie- og børnevelfærd. Kommissionen respekterer, at det endelige ansvar for at fortolke begrebet "beviser" er EF-Domstolens⁵, men mener, at begrebet burde fortolkes selvstændigt, og at man for at nå målene med forordningen ikke bør begrænse forordningens anvendelsesområde unødvendigt med en for snæver fortolkning. I den henseende bør udvekslingen af synspunkter og erfaringer inden for rammerne af det europæiske retlige netværk på det civilretlige område fortsætte.

2.10. Reference til national lov

Det er ikke særlig problematisk, at forordningen har flere henvisninger til national lovgivning. Ifølge undersøgelsen er det imidlertid opfattelsen, at der burde være en gradvis harmonisering af medlemsstaternes lovgivning (se bilag X).

2.11. Forenelighed med Haagerkonventionen fra 1970

Der er ingen problemer med foreneligheden mellem forordningen og andre instrumenter, som f.eks. Haagerkonventionen fra 1970 om bevisoptagelse (se bilag XI).

2.12. Forenkling og fremme af bevisoptagelse

Forordningen har forenklet og fremmet bevisoptagelsen (se bilag XII). Omfanget heraf varierer imidlertid betragteligt fra medlemsstat til medlemsstat.

3. KONKLUSION

Kommissionen drager følgende konklusion om anvendelsen af forordning 1206/2001 siden dennes ikrafttrædelse i 2004:

Forordningen har generelt forbedret, forenklet og fremmet samarbejdet mellem retterne om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område. Forordningen har nået sine to hovedmål, for det første at forenkle samarbejdet mellem medlemsstaterne og for det andet at fremme bevisoptagelse, i et forholdsvis tilfredsstillende omfang. Der er sket forenklinger gennem indførelse af en direkte fremsendelse mellem retterne (selv om anmodninger stadig nu og da eller endda tit sendes til de centrale organer) og gennem

⁵ Bemærk venligst i den forbindelse, at et spørgsmål om fortolkningen af forordningen på nuværende tidspunkt er indbragt for EF-Domstolen. I sag C-175/06 (Tedesco/Fittings Srl) spørger retten, om en anmodning om en beskrivelse af varer ifølge artikel 128 og 130 i den italienske lov om industriel og intellektuel ejendomsret er en af måderne til bevisoptagelse ifølge Rådets forordning (EF) nr. 1206/2001.

indførelse af standardformularer. Hvad angår en fremskyndet behandling, kan det konkluderes, at de fleste anmodninger om bevisoptagelse udføres hurtigere end før forordningens ikrafttrædelse og inden for den frist på 90 dage, der er fastsat i forordningen.

Det er derfor ikke nødvendigt med ændringer af forordningen, men dens virkemåde bør forbedres. I den nuværende tilpasningsperiode er der visse aspekter vedrørende anvendelsen af forordningen, der bør forbedres:

For det første viser det sig, at kendskabet til forordningen stadig ikke er tilstrækkelig udbredt blandt aktørerne inden for retsvæsenet på trods af drøftelserne i det europæiske retlige netværk på det civile område og indførelsen af en vejledning i alle medlemsstaterne. Det medfører unødvendige forsinkelser og problemer.

Det arbejde, der er udført inden for rammerne af det europæiske retlige netværk på det civil- og handelsretlige område, bør udnyttes bedre i medlemsstaterne, og det bør bl.a. sikres, at vejledningen med alle midler uddeles bredt til aktørerne inden for retsvæsenet.

Det ser ud til, at graden af forenkling og fremme af bevisoptagelse varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat. Det ses navnlig, hvad angår den tid, der kræves til bevisoptagelse, da fristen på 90 dage i nogle medlemsstater ikke overholdes. Men også de centrale organers effektivitet og adgangen til moderne kommunikationsteknologier, herunder videokonferencer, er meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat.

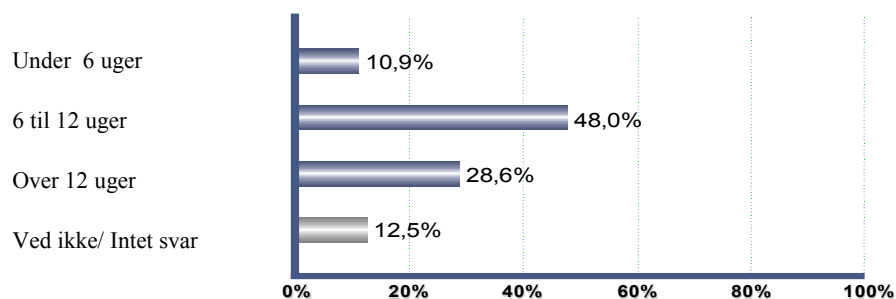
Endelig kan det konkluderes, at ikke nok med at kommunikationsteknologiens potentiale endnu langt fra udnyttes fuldt ud, muligheden for direkte bevisoptagelse, der er en vigtig ny mulighed i forordningen, bruges også ret sjældent.

Derfor

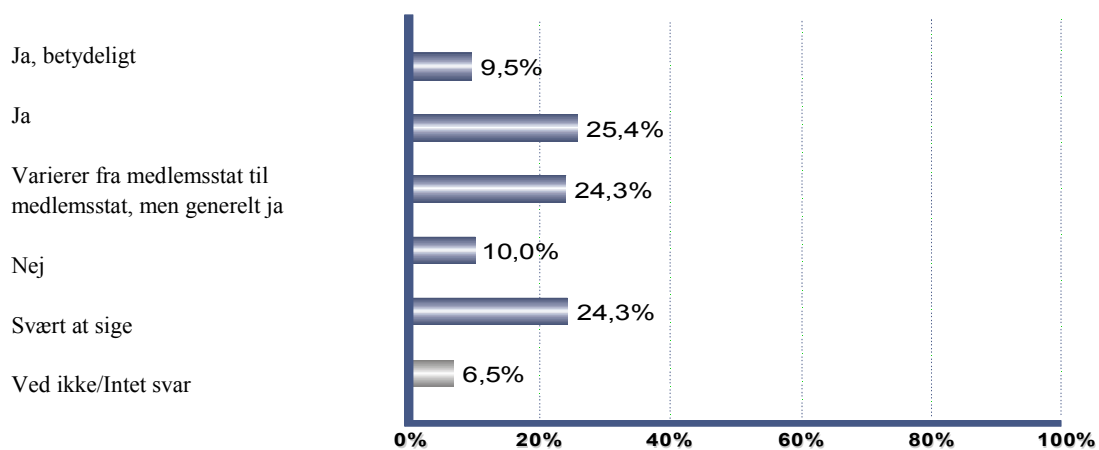
- støtter Kommissionen alle yderligere bestræbelser – navnlig andre bestræbelser end udbredelse af vejledningen - på at fremme kendskabet til forordningen blandt aktører i retsvæsenet i Den Europæiske Union
- mener Kommissionen, at medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger for at sikre, at fristen på 90 dage for udførelse af anmodninger overholdes
- mener Kommissionen, at moderne kommunikationsteknologier, herunder videokonferencer, der er et vigtigt middel til at forenkle og fremme bevisoptagelse, endnu langt fra bruges optimalt, og den opfordrer medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger for at indføre de nødvendige midler i retterne med henblik på brug af videokonferencer i forbindelse med bevisoptagelse. Betydningen af yderligere at fremme e-Justice er også blevet understreget af Rådet (på dets møde den 12. og 13. juni 2007) og Det Europæiske Råd (på dets møde den 21. og 22. juni 2007).

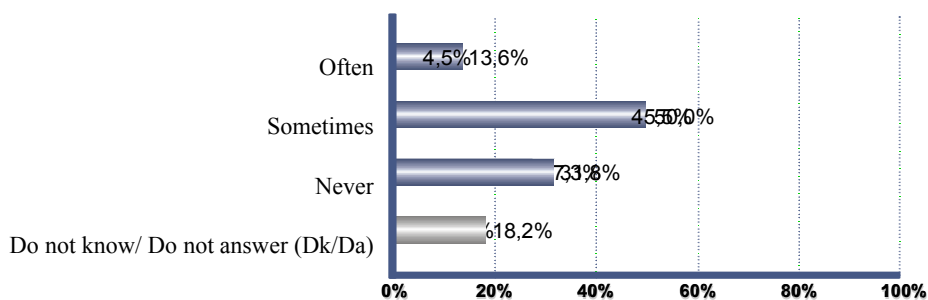
Bilag I: Tidsfrist for udførelse af anmodninger

Hvad er efter Deres erfaring den gennemsnitlige tidsfrist for udførelse af anmodninger:

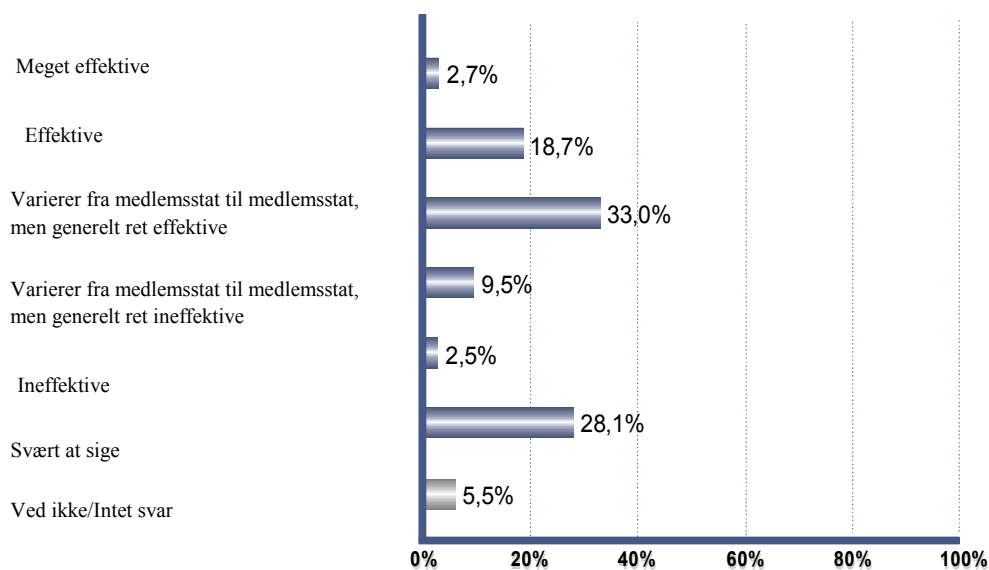
Er det hurtigere end før forordningens ikrafttrædelse?

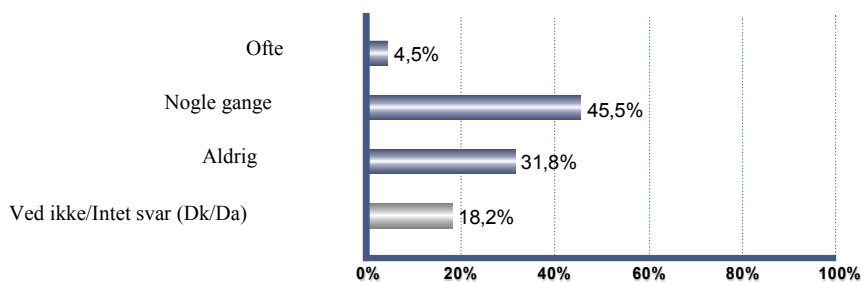

Bilag II: Centrale organer

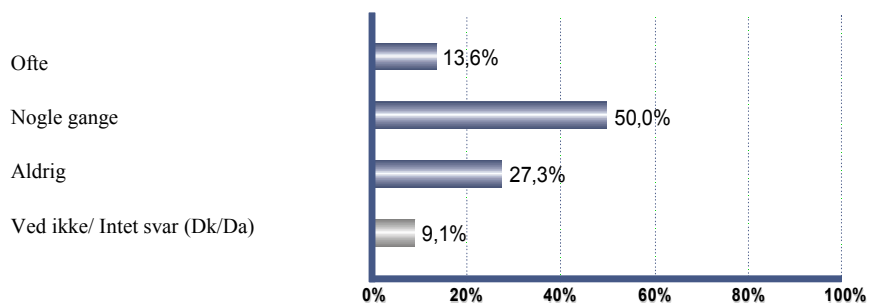
Hvor effektive er de centrale organer til at levere oplysninger til retterne og løse de vanskeligheder, der opstår i forbindelse med...

Hvor ofte har de centrale organer skullet løse vanskeligheder i forbindelse med en anmodning?

Hvor ofte har centrale organer efter Deres erfaring sendt en anmodning til den kompetente ret på foranledning af den...

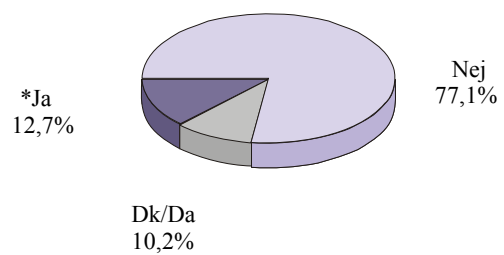

DA

DA

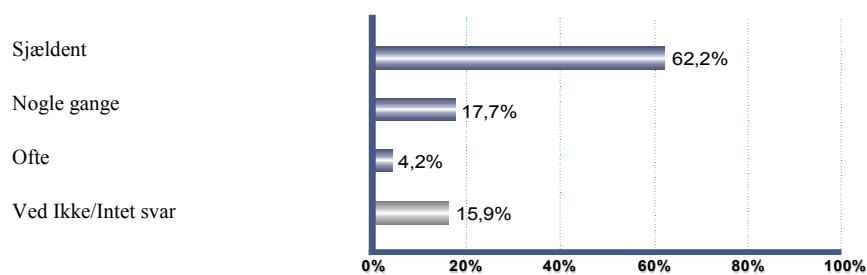
Bilag III: Formularer

Har den praktiske anvendelse af formularerne givet problemer? I bekræftende fald, hvilke formularer? Hvorfor?

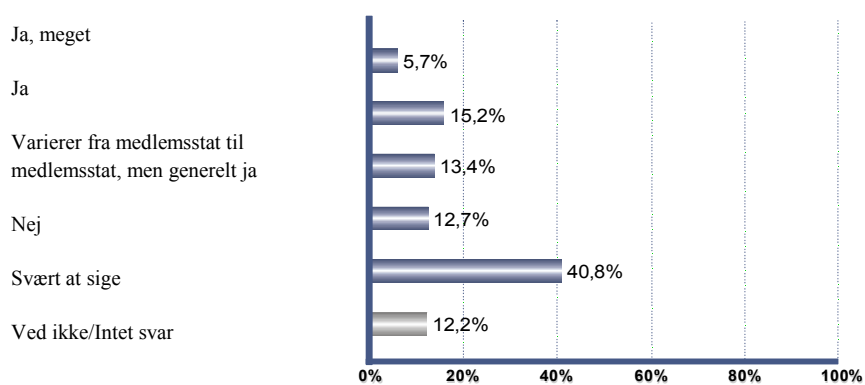

Bilag IV: Kommunikationsteknologi

Hvor ofte bruges kommunikationsteknologi til bevisoptagelse? Til hvilke typer anmodninger?

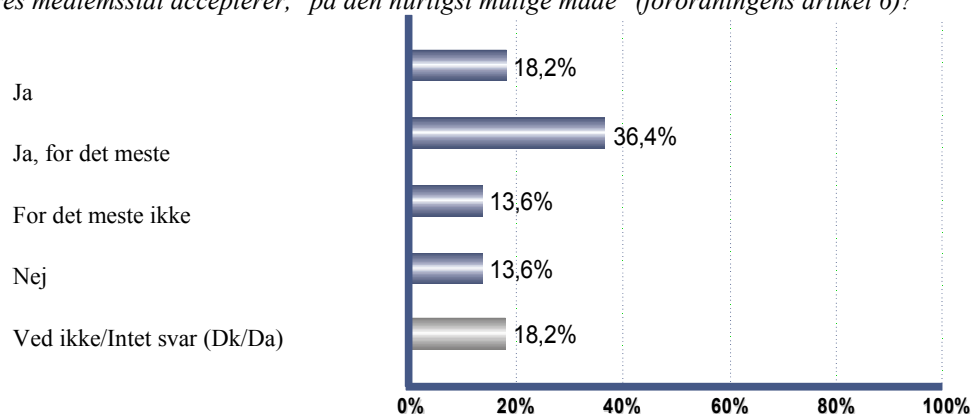

Har brugen af kommunikationsteknologi i praksis forenklet og fremmet bevisoptagelse i andre medlemsstater?

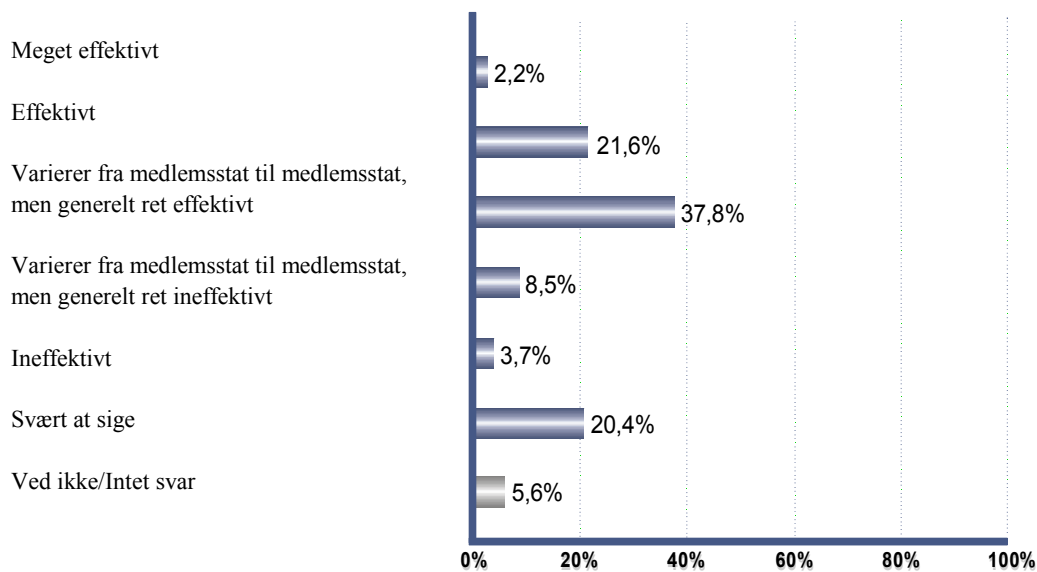
Bilag V: Fremsendelse af anmodninger

Fremsendes de anmodninger og meddelelser, der er adresseret til Deres medlemsstat, og som Deres medlemsstat accepterer, "på den hurtigst mulige måde" (forordningens artikel 6)?

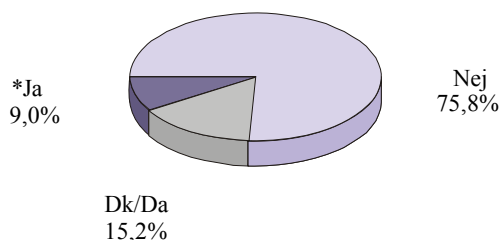

Bilag VI: Direkte fremsendelse mellem retterne

Hvor effektivt udfører de anmodende og de anmodede retter de opgaver, de har ifølge forordningen (Artikel 2)?

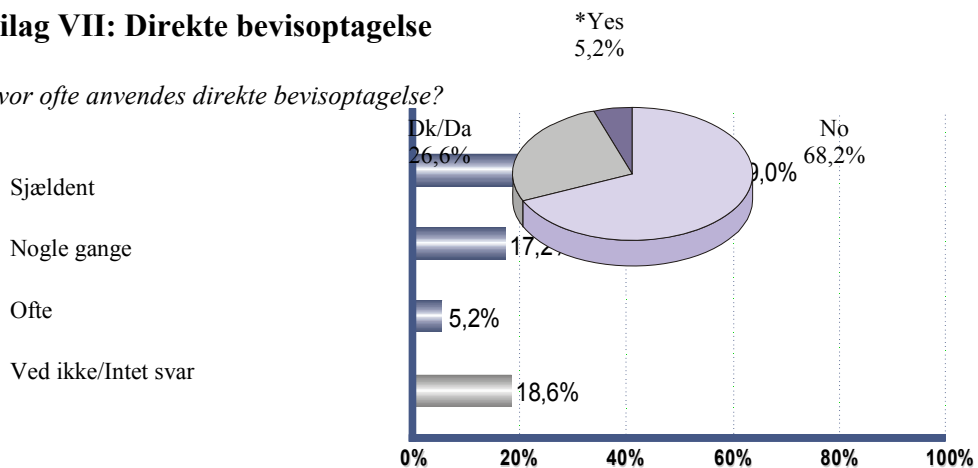

Har indførelsen af direkte kontakt mellem retterne givet særlige problemer?

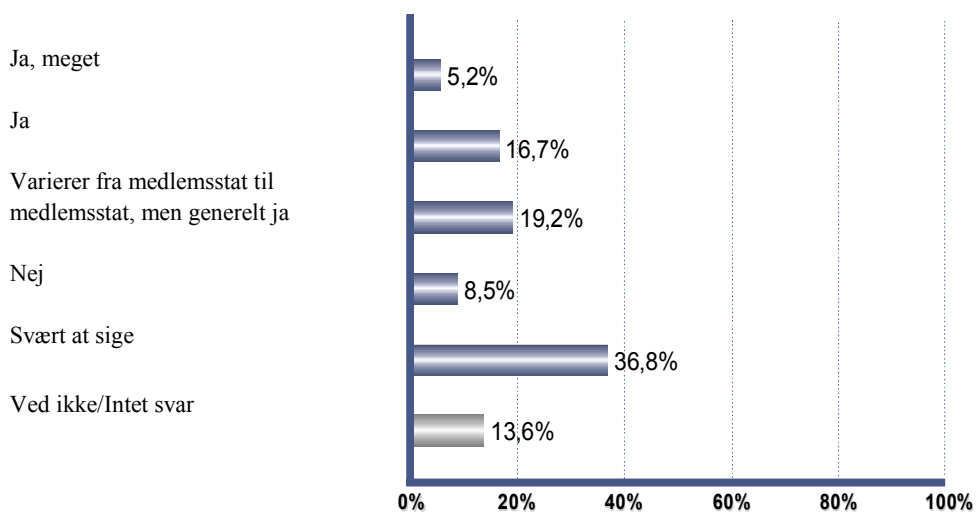

Bilag VII: Direkte bevisoptagelse

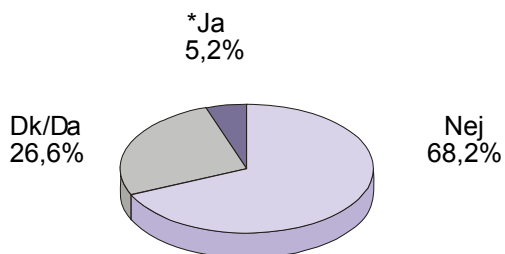
Hvor ofte anvendes direkte bevisoptagelse?

Har indførelsen af denne form for bevisoptagelse forenklet og fremmet bevisoptagelsen i andre medlemsstater?

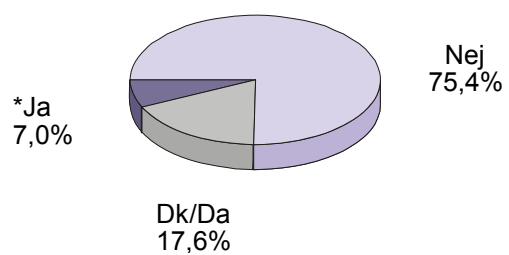

Har anvendelsen af artikel 17 givet problemer? I bekræftende fald, hvilke?

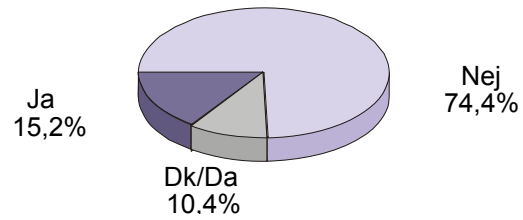
Bilag VIII: Anvendelse af artikel 18

Har anvendelsen af artikel 18 (omkostninger) givet problemer? I bekræftende fald, hvilke?

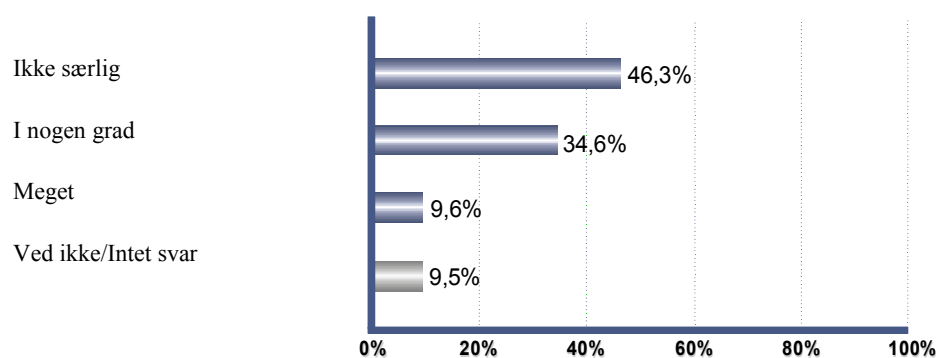
Bilag IX: Fortolkningsproblemer

Har der været problemer med at fortolke forordningen, navnlig hvad angår anvendelsesområde og begrebet "beviser"? Har det medført afslag på at udføre anmodninger (Artikel 14)?

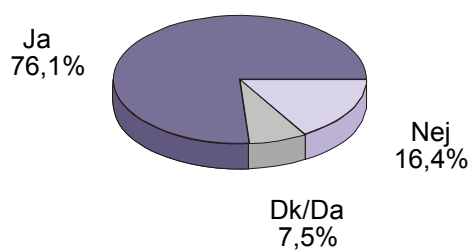

Bilag X: Reference til national lovgivning

Er det problematisk, at der i forordningen ofte henvises til medlemsstaternes nationale lovgivning?

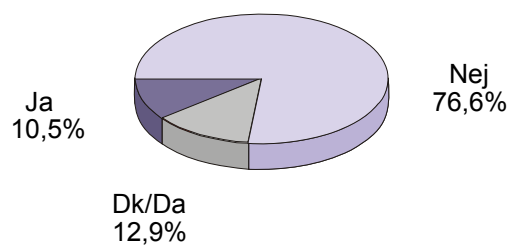

Er det ønskeligt at harmonisere medlemsstaternes procesret vedrørende bevisoptagelse?

Bilag XI: Forenelighed med Haagerkonventionen fra 1970

Har der været problemer med forenelighed mellem forordningen og andre instrumenter, som f.eks Haagerkonventionen fra 1970 om bevisoptagelse?

Bilag XII: Forenkling og fremme af bevisoptagelse

Mener De, at anvendelsen af forordning 1206/2001 har forenklet og fremmet samarbejdet mellem retterne, hvad angår bevisoptagelse?

